

Què balla el bestiari del Correfoc de Manresa?

Carles Jódar

El passat 22 de novembre de 2009 la Unió Musical del Bages va oferir un concert en motiu de la celebració de Santa Cecília, patrona dels músics. En aquesta ocasió els músics de l'agrupació es van posar en contacte amb Lluís Torán, autor de les músiques del Correfoc de Manresa, per poder fer unes adaptacions per a banda d'aquestes músiques i, d'aquesta manera, començar el treball per a poder crear una partitura de les melodies d'aquestes músiques tant populars a la ciutat. Fins al moment, només existien les partitures de les músiques per a cada instrument, però no de la melodia. Altres versions que s'havien fet de les músiques no estaven escrites o bé no s'han sabut trobar. El concert també inclou una peça que el manresà Lluís Sarró que va compondre per al drac de la Moscada Infantil de Manresa que és el nom com es coneix el correfoc infantil a la ciutat.

Aquest és l'inici d'un treball que ha de culminar amb una publicació de les melodies d'aquestes músiques. Tot seguit us incloem el text que el presentador del concert va llegir abans de la interpretació de cada peça. Al final trobareu el text que l'autor de les músiques, Lluís Toran, va escriure per al programa de mà del concert.

CONCERT DE SANTA CECÍLIA

Benvinguts al Concert de Santa Cecília. Com sempre aquest concert és especial ja que gràcies a la Banda de la Unió Musical del Bages s'aconsegueix reunir a escoles de música de la comarca del Bages, Berguedà, Solsonès, Anoia i Baix Llobregat. El resultat és el de més d'un centenar de nens i nenes per executar un concert el dia de la patrona dels músics.

El d'avui també és un concert especial perquè permetrà deixar un important llegat cultural. L'any 1982 va néixer el Correfoc de Manresa i amb aquesta festa van néixer unes músiques que han deixat de ser patrimoni exclusiu de la festa per convertir-se en patrimoni de tots els ciutadans. Tan és així que molta gent arriba a creure que aquestes músiques són tradicionals, alguns diuen que de tota la vida. Això no és així, són unes músiques creades per a la festa per Lluís Toran, mentre que Lluís Sarró també ha fet la seva aportació creant la música de la nova criatura o la tremenda.

Gràcies a aquest concert, les músiques del Correfoc - que ja pertanyen a l'imaginari col·lectiu- disposaran de partitures, unes partitures que han estat arrançades per Jordi González i que a partir

d'avui podran ser treballades a les escoles, una nova eina a disposició de la ciutat i dels ciutadans. D'aquesta manera s'aconseguirà donar una resposta a moltes persones que reclamaven poder disposar de les partitures d'aquestes tonades.

Comencem doncs el concert de Santa Cecília. En la primera part del concert la Unió Musical del Bages oferirà el mambo número 8 de Pérez Prado, un recull de cançons d'Abba i un tema de Gladiator.

Ara és el torn de les escoles de música que ens oferiran una petita obertura solenne de Patrizia Bosoni

Tot seguit la Unió Musical del Bages i els alumnes de les escoles de música ens oferiran les músiques del correfoc de Manresa que han estat adaptades per a l'ocasió.

Marxa del Correfoc

La primera de les peces que ens oferiran serà la Marxa del Correfoc. Aquesta música va ser creada per Lluís Toran l'any 1982. Les places del recorregut de Manresa es converteixen en moscades. Dimonis, dracs carregats de foc, giren en sentit contrari a les agulles del rellotge al ritme de la marxa del Correfoc.

Víbria

El correfoc de Manresa va recuperar el primer Drac femella de la democràcia. És la víbria, una femella voluptuosa capaç d' enamorar a tothom. Per això Lluís Toran va voler crear per a ella una música elegant, igual que la dansa coreografiada per Pep Solà i Joan Oliveras. Jordi Lleida i Neus Serra en van ser els constructors. El ball de la víbria.

Drac

Lluís Toran va compondre una música amb un marcat caràcter rítmic per al ball del drac. Aquesta figura balla tot mostrant-se a la víbria en una coreografia ideada per Pep Solà. Teresa Mas, Neus Ibáñez i Joan Oliveras. La Banda de la Unió Musical del Bages en ofereix El ball del Drac-

Valset

Aquest vals que ballen la Víbria i el Drac és com un contrapunt suau i líric després dels seus èpics i enèrgics balls de presentació. Teresa Mas, Neus Ibáñez i Joan Oliveras, van recollir la idea de Toran i van crear una bonica coreografia. El Valset.

Nova criatura (Quan Sarró va compondre la música la figura encara s'estava construint i no tenia nom. La peça musical es va batejar com a nova criatura. Actualment la figura és coneguda com a Tremenda)

L'any 2004 se celebrava la primera moscada infantil de Manresa. Aquell any es va anunciar la víbria havia post un ou. El drac en va tenir part de culpa. L'any 2005 naixia una nova criatura, la Tremenda. Després de sortir de l'ou, la Tremenda va sortir ballant una coreografia creada per Òscar i Maribel Jódar amb una música creada pel manresà Lluís Sarró especialment per a l'ocasió. L'inici de la peca ens evoca al ball de la víbria i el drac, els pares de la criatura. En el moment de trencar-se l'ou és quan la música dobla el ritme i neix la nova criatura.

La Gàrgola

La Fira de l'Aixada va crear una nova figura: La Gàrgola, inspirada en les figures antropomòrfiques de la Seu de Manresa. Posteriorment la Gàrgola es va incorporar al seguici del Correfoc i Lluís Toran va crear-li una música amb inspiració medieval. Montserrat Serra en va ser la coreògrafa del ball.

Asmodeu

L'asmodeu és el drac més gran del correfoc de Manresa. Tot i el seu volum l'any 1997 es va decidir crear un ball i una música per a aquest majestuós drac que necessita dos portadors. Ramon Guilanyà va idear-ne la coreografia a la música de Lluís Toran.

Vacances

Quan s'acaben les guspies del correfoc, després de més de tres hores de cercavila, els correfocaires estan tant cansats com eufòrics. Lluís Toran va compondre una música per al final de festa que convida a ballar a tothom i que fa inevitable seguir el ritme amb el cos. La música es coneix amb el nom de Vacances.

PROGRAMA DE MÀ DEL CONCERT DE SANTA CECÍLIA

Quan l'any 1982 se'm va proposar de fer unes composicions musicals per a una nova festa, que s'inclouria dins de la Festa Major de Manresa, em vaig sentir ple de joia i, al mateix temps, al davant d'un gran repte o responsabilitat.

Tot i no ser conscient de la popularitat i la importància que aquest esdeveniment – el Correfoc – aniria agafant amb el pas dels anys, em vaig posar a treballar sobre aquestes músiques amb una il·lusió especial, com pressentint un possible llegat cultural per a la ciutat.

La motivació que m'ha impulsat en aquesta tasca ha estat la creació d'unes músiques de festa, de Festa Major, de festa a la plaça, en una Mostra del Correfoc apta per a tots els ciutadans i visitants. D'aquí que el caire que he volgut donar a les músiques ha estat el festiu, el popular, el tradicional, tot i aportant unes pinzellades particulars, inevitables dins d'un procés creatiu.

Alegria, respecte pel foc, gaudir d'unes danses, compartir emocions, sentir-nos de festa per fora i per dins,....això és el que he volgut transmetre amb aquestes músiques. Tant de bo que així sigui.

Lluís Torán. Compositor